

Dossier

Water- en supercelschade 2016

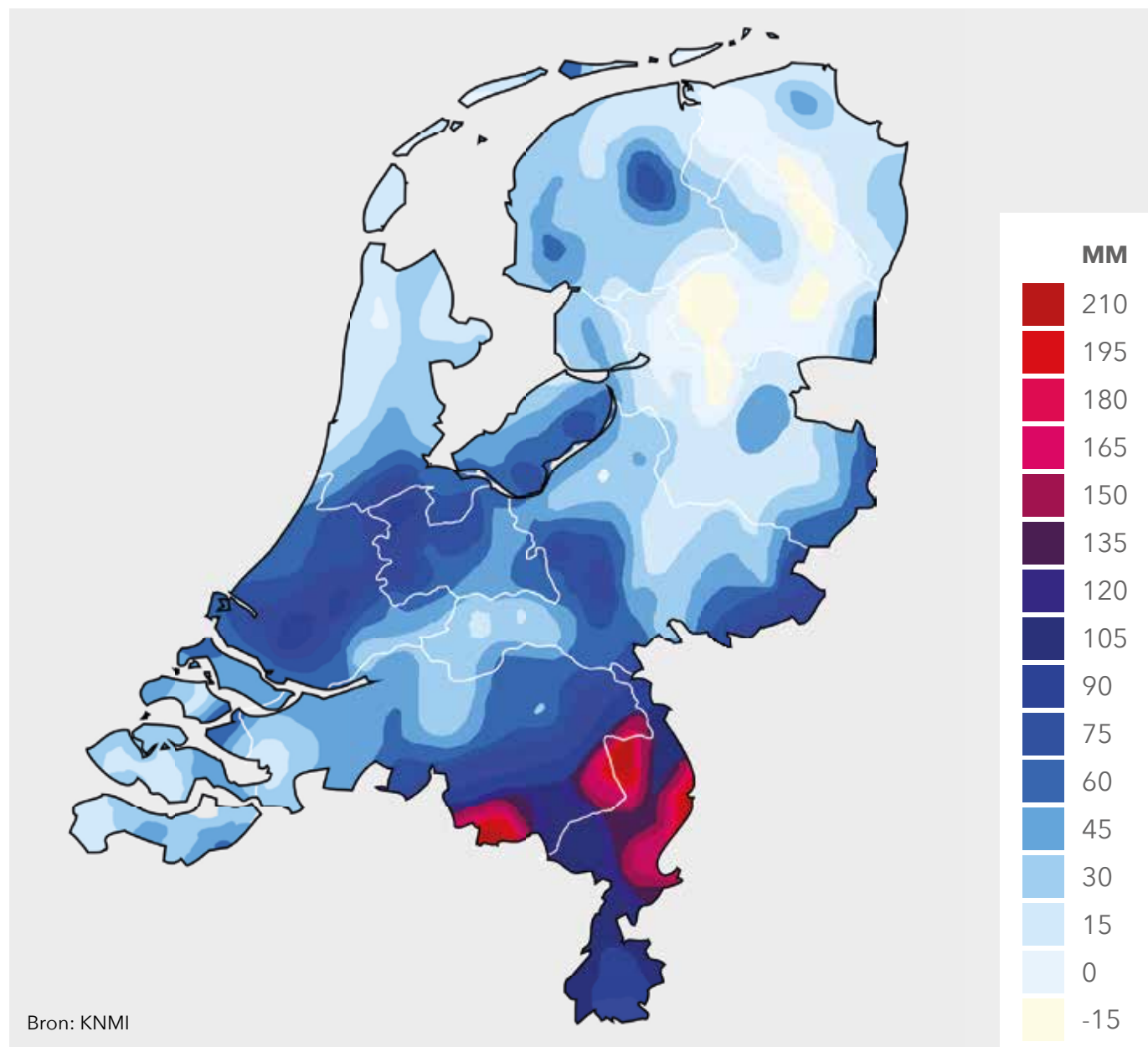
29 september 2016

JUNI 2016 HET ZUIDEN

Extreme neerslag en supercell veroorzaken enorm veel wateroverlast. De schade is ongekend.

Afwijking som neerslaghoeveelheid

Juni 2016 t.o.v. het gemiddelde tussen 1980-2010

Begin juni

Hevige onweersbuien

2 juni 2016

KNMI geeft code geel voor oosterse provincies met **code oranje** voor Zuid-Oost Brabant en Noord-Limburg specifiek.

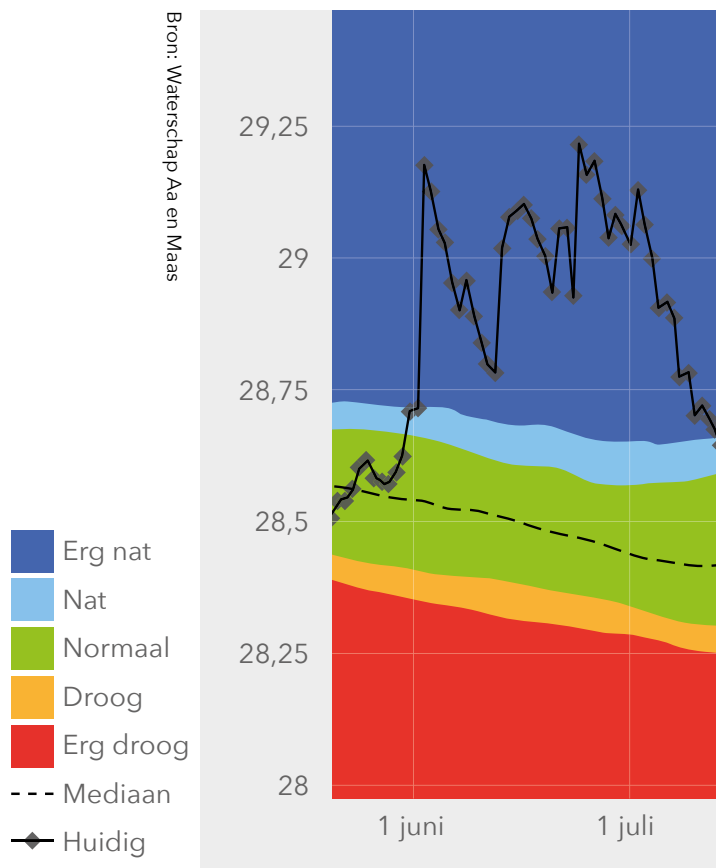
23 juni 2016

Zuid-Oost Brabant en Noord-Limburg worden het hardst getroffen door de supercell die in de avond van 23 juni vanuit het zuid-westen ons land binnen komt.

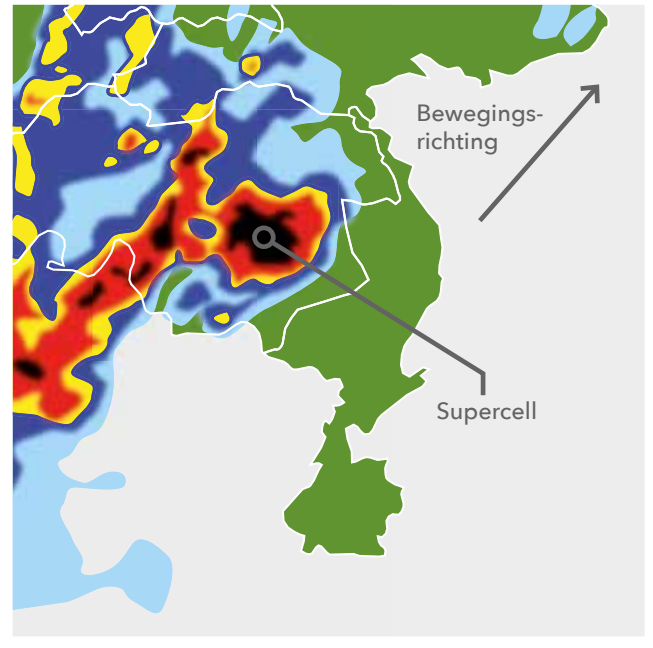
ONDER WATER

KNMI: "Dit is een situatie die slechts één keer in 100 jaar voorkomt." ...met als gevolg een historisch hoge grondwaterstand in de hele maand juni.

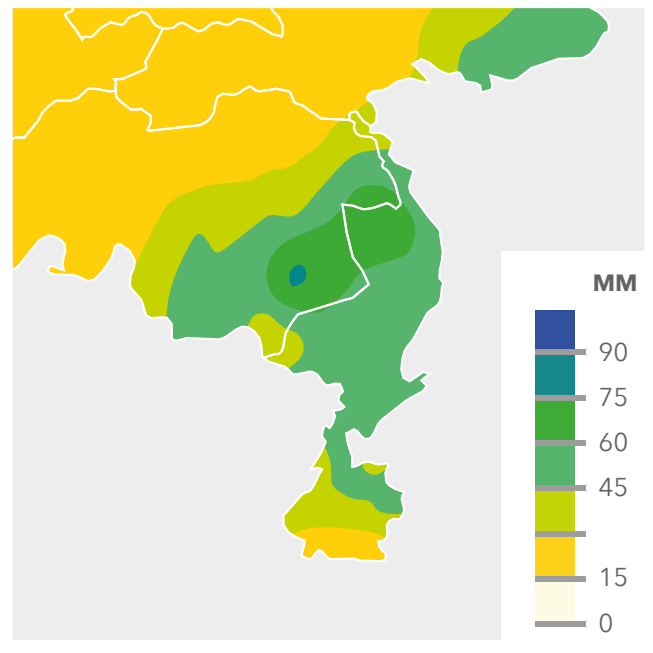
Huidige toestand grondwater in historisch perspectief
Meetpunt (centraal in getroffen gebied): Voorpeelweg, Deurne

Radarbeeld supercell donderdag 23 juni 20:55 uur

KNMI: neerslag gemeten tussen 23-06 08:00 en 24-06 08:00 (Supercell donderdag 23 juni)

30 juni 2016

Bij ZLTO en LLTB al 680 schademeldingen van leden binnen.

Waterschade in het 'rampgebied' kan oplopen tot 1 miljard euro. Hiervan is de helft directe schade en de andere helft gevolgschade.

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER

INZAKE WATER- EN SUPERCELSCHADE

7 INLEIDING

8 A HYDROLOGISCHE ONDERBOUWING

**8 1. FEITENRAPPORT WATERSCHAP
AA EN MAAS (BIJLAGE 1)**

**8 2. DUIDING HOOGWATERPERIODE
JUNI 2016, WATERSCHAP PEEL EN
MAASVALLEI**

12 B EXTREME WEERSITUATIE MOET ALS EEN “RAMP” WORDEN AANGEMERKT

**14 1. SCHADE INDICATIE ZUID-OOST
BRABANT / NOORD LIMBURG**

**16 A. BENADERING SCHADE
AAN GEBOUWEN**

**16 B. BENADERING SCHADE AAN
LAND- EN TUINBOUWGEWASSEN**

**16 C. CONTOUR IJSSTORM 23 JUNI
2016 (BIJLAGE 2)**

**16 D. FACTSHEET GLASTUINBOUW
16 SEPTEMBER 2016 (BIJLAGE 3)**

**16 E. CONTOUR WATERSCHADE
(BIJLAGE 4)**

**18 2. VISUEEL OVERZICHT SCHADE-
CLAIMS IN BRABANT EN LIMBURG**

20	3. FACTSHEETS PER SECTOR
20	A. GLASTUINBOUW
22	B. AKKERBOUW
25	C. BOOM-SIERTEELT
26	D. FRUITTEELT
28	E. VEEHOUDERIJ (MELKVEE EN VARKENSHOUDERIJ)
29	F. TUINBOUW

30 C OBJECTIEVE VERGELIJKING VERZEKERINGSPOLISSEN

30	1. CONCLUSIE
32	2. ONDERLINGE FRUITTEELERS HAGELVERZEKERING OFH
34	3. VEREINIGTE HAGEL
36	4. ONDERLINGE HAGELVERZEKERING MAATSCHAPPIJ AGRIVER B.A.

39 D POLISVOORWAARDEN VAN DE AANBIEDERS VAN EEN BREDE WEERSVERZEKERING:

39	1. ONDERLINGE HAGELVERZEKERING MAATSCHAPPIJ AGRIVER B.A. (BIJLAGE 5)
39	2. ONDERLINGE FRUITTEELERS HAGELVERZEKERING OFH (BIJLAGE 6)
39	3. VEREINIGTE HAGEL (BIJLAGE 7)

INLEIDING

Voor u ligt een dossier waarvoor de informatie door betrokken partijen in het gebied van de ramp als gevolg van de water- en supercelschade van juni 2016 is samengebracht.

De zorgen in het gebied zijn bij het samenstellen van dit zwartboek onverminderd groot. Niet alleen voor ondernemers in de diverse teelten in de vollegrond en de glastuinbouw maar zeker ook voor burgers. Zorgen over de continuïteit van hun bedrijf, zorgen of de verzekering wel uitkeert waar men denkt recht op te hebben en zorgen over de toekomst in het licht van de klimaatverandering. Daarnaast zijn er de eerste waarneembare effecten op het gebied van werkgelegenheid en omzet bij bedrijven in de periferie van de primaire sector waar, door een aanzienlijk mindere behoefte aan bv. oogstcapaciteit (loonwerkers) of sterk verminderde aanvoer, minder te verwerken product is en minder arbeid nodig is.

De betrokken partijen hebben allemaal, zonder uitzondering de mening en het gevoel dat de Rijksoverheid het getroffen gebied in de steek heeft gelaten. Met de mededeling dat alle schade in het gebied verzekeraar is en dat deze dan ook tot het gewone ondernemersrisico behoort heeft de staatssecretaris de zaak wat hem betreft geregeld. Het instellen van een werkgroep was de enige geste die hij bereid was te maken. Een werkgroep overigens, zo moeten wij concluderen, met ambtenaren die graag willen en erg hun best doen. Maar ook een werkgroep met geen enkele bevoegdheid om ook te handelen en zaken mogelijk te maken, tenminste niet buiten de strakke lijnen van Brussel en Den Haag. Een werkgroep die niet in staat is te regelen wat er nodig maar steeds toelicht waarom iets niet mogelijk is.

Dit dossier heeft in de eerste plaats de intentie om de schade die nu bekend is, en daarmee de impact van de natuurramp, zo helder en duidelijk mogelijk te presenteren. Daarbij dient nadrukkelijk te worden vermeld dat het gaat om de schade die nu bekend is. De omvang van de schade loopt op en zal pas veel later, na de oogst en deels na verwerking daarvan en na volledige afhandeling van schadeclaims bij verzekeraars in zijn volle omvang duidelijk zijn. Zeker is het echter dat de schade significant is. In de tweede plaats beoogt dit dossier aan u duidelijk te maken dat de schade als gevolg van dit natuurgeweld zeer zeker niet goed verzekeraar was en is en diens gevolg niet tot het "normale" ondernemersrisico behoort. Tot slot zal de schade als gevolg van water/droogte en/of hagel vaker voor komen als gevolg van de klimaatverandering die gaande is en dat baart de betrokken partijen zeer veel zorgen.

Gegeven de bovenstaande zaken vragen wij van de overheid:

- een noodfonds waarmee kan worden voorkomen dat er bedrijven in de problemen komen als gevolg van dit noodweer.
- een onafhankelijke commissie die vaststelt welke bedrijven in aanmerking komen voor steun uit dit noodfonds.
- een onafhankelijke commissie die de klimaat effecten opnieuw in kaart brengt met een projectie naar de toekomst en een advies ten aanzien van te nemen maatregelen zoals bijvoorbeeld een deltaplan klimaat adaptatie.
- naast de beleidsevaluatie ook

een inhoudelijke evaluatie van de huidige Brede Weersverzekering en het ondersteunen van het tot stand komen van een goed en door alle sectoren gedragen verzekeringsproduct waarmee daadwerkelijk alle risico's in de diverse sectoren zijn te verzekeren, inclusief de schade als gevolg van inundatie.

- verhoging van de totale bijdrage van het rijk op de premie voor de Brede Weersverzekering.
- afschaffen van de assurantiebelasting op de premie voor de Brede Weersverzekering zoals dat ook in een aantal andere Europese landen gebruikelijk is bij calamiteitenverzekeringen.

Daarbij willen we nadrukkelijk aangeven dat in de regio veel zaken opgepakt worden in. Onderstaand de zaken waar aan gewerkt wordt:

- Er wordt actief gewerkt om in gesprek met individuele ondernemers en in groepen te bestuderen of er maatregelen en voorzieningen zijn die op het eigen bedrijf kunnen worden getroffen in zaken als drainage, bouwplan en grondbewerking om de gevolgen van dergelijk noodweer in de toekomst te kunnen verzachten of zelfs voorkomen.
- De waterschappen zijn zonder uitzondering bezig met het bestuderen van de feiten en het maken van plannen waarmee de effecten van dergelijk noodweer mogelijk kan worden verkleind. Daartoe werken zij nauw samen met de provincie. Tevens is er intensief overleg met gemeentes en ondernemers.
- Sociaal emotionele ondersteuning wordt aangeboden aan ondernemers door middel van een hulplijn en sociaal werkers die huisbezoeken brengen.

A HYDROLOGISCHE ONDERBOUWING

A.1 FEITENRAPPORT WATERSCHAP AA EN MAAS (ZIE BIJAGE I)

A.2 DUIDING HOOGWATERPERIODE JUNI 2016, WATERSCHAP PEEL EN MAASVALLEI

a. Weersituatie

Extreem weer

Juni 2016 zal de geschiedenisboeken ingaan als de natste maand die we ooit in Nederland hebben meegemaakt. De extreme neerslagsituatie begin juni was een gevolg van een diepe depressie die eind mei heel langzaam over Duitsland (Baden-Württemberg) en Frankrijk (o.m. Parijs) trok en die daar overal tot neerslagen van meer dan 100 mm leidde. Zo was er ook hoogwater op de Seine op 3 juni.

Het weer in het vervolg van juni was min of meer afkomstig van hetzelfde weersysteem waarbij regencomplexen over Zuid-Duitsland en Noord-Frankrijk trokken met Limburg hiertussen in.

Het KNMI gaat er in een eerste analyse van uit dat de heftigheid in de waargenomen neerslag een eerste

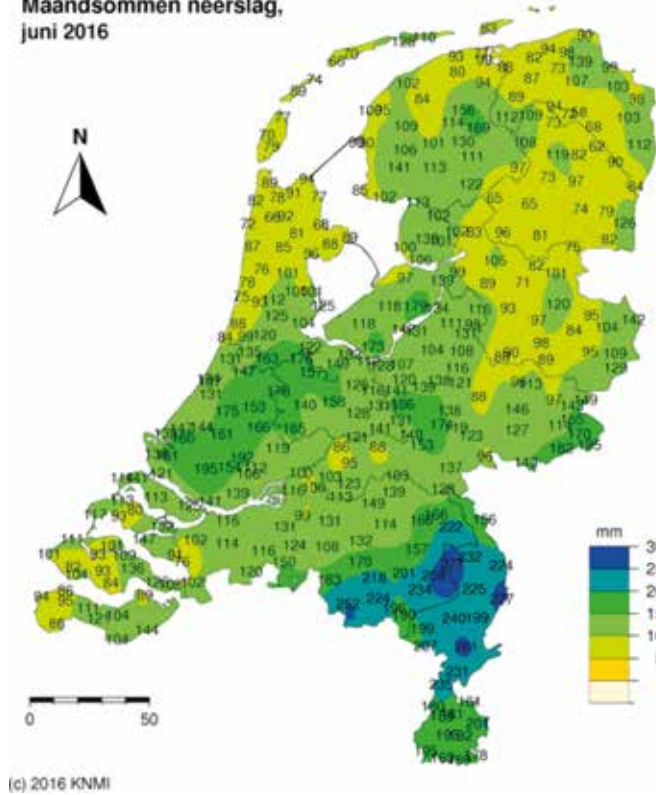
merkbare gevolg is van de al langer aangekondigde klimaatverandering.

Neerslaghoeveelheden

De hoeveelheid neerslag is op geen enkele plaats hetzelfde en de extremiteit hangt ook af van de lengte en de periode van de beschouwing. Onderstaand staan de statistieken voor de 10 stroomgebieden die binnen WPM onderscheiden worden. Vooral de periode van begin juni is nauwkeurig bekeken omdat dit qua hoeveelheid het meest bijzonder was. Tijdens de tweede hoogwaterperiode in de tweede helft van juni was de hoeveelheid regen op zichzelf minder extreem, terwijl de overlast minstens net zo groot was. Dit komt omdat de voorliggende natte periode invloed heeft op het effect van de tweede natte periode (zie verder).

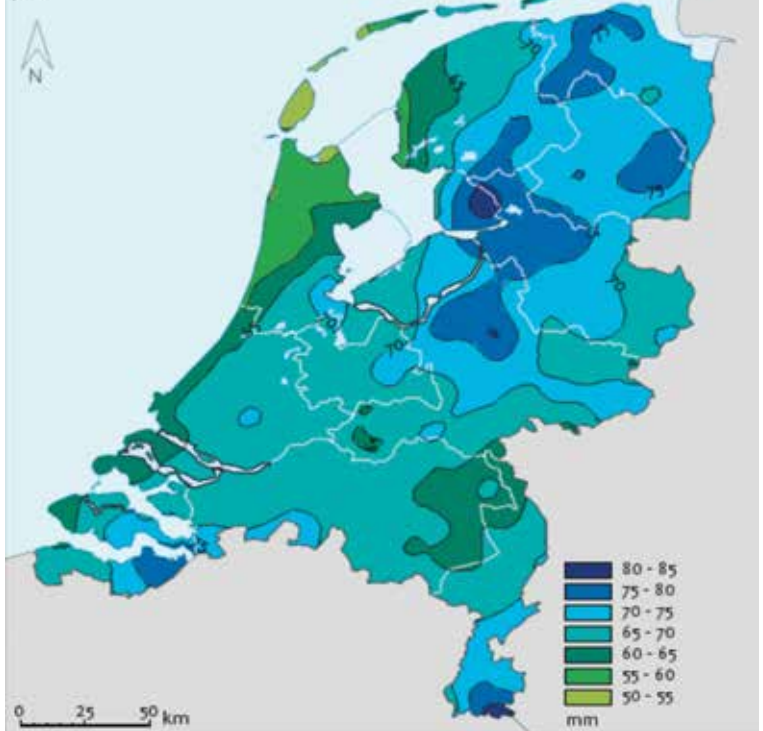
Wateroverlastperiode	Lengte regenperiode	Hoeveelheid neerslag min-max [mm]	Herhalingstijd min-max [jaar] (nieuwe statistiek)	Herhalingstijd min-max [jaar] (oude statistiek)
30 mei - 9 juni	8 uur	40-57	10-50	25-100
	24 uur	60-73	25-75	50-200
	4 dagen	92-114	20-100	50-350
	8 dagen	100-125	8-35	20-150
23/24 juni	12 uur	32-45	2-10	3-20

Maandsommen neerslag,
juni 2016

Langjarig gemiddelde 1981-2010

Gemiddelde hoeveelheid neerslag per maand
juni

Herhalingstijden

Er is onderscheid gemaakt bij de herhalingstijd volgens de 'oude' statistiek (op basis waarvan we de meeste van onze systemen hebben ingericht) en de 'nieuwe' statistiek die volgens recent onderzoek van o.m. het KNMI de laatste 10 jaar van toepassing is a.g.v. de klimaatverandering maar waarmee we bij onze inrichting en beheer uiteraard nog geen rekening hebben gehouden. Voor de totale maand (30 mei-30 juni) viel binnen het WPM-gebied, afhankelijk van het stroomgebied, 230-270 mm neerslag, waar gemiddeld rond de 70 mm wordt geregistreerd voor de maand juni. Zowel in de Bilt als in het Belgische Ukkel zijn de laatste 100-200 jaar nooit meer dan 180 mm per maand geregistreerd.

Voor de duiding van de overlast moet uitgegaan worden van de 'oude' statistiek, omdat het systeem dat het water moet verwerken ook hier op ingericht is. Voor de overlast begin juni is de 4-daagse periode het meest maatgevend, omdat het watersysteem enige tijd nodig heeft om te reageren, met name in de zomer; kortere periodes met veel neerslag zorgen er wel voor dat het systeem wordt gevuld maar

nog niet dat het 'overloopt'.

Grosso modo betekent dit dat de neerslag begin juni een herhalings-tijd had van rond de 100 jaar. Voor het tweede deel van de hoogwaterperiode eind juni gaat deze beschouwing niet op omdat het watersysteem toen de neerslag van de eerste helft van juni nog niet verwerkt had. De korte hevige neerslag in die periode had dan weliswaar een herhalingstijd tussen de 3 en 10 jaar, maar de effecten waren veel heviger. Deze periode kan dan ook niet los gezien worden van de eerste periode.

b. Afvoeren en oppervlaktewaterpeilen

Begin juni

De hevige neerslag in juni heeft geleid tot zeer hoge afvoeren voor de tijd van het jaar. Tijdens de eerste periode in juni hadden de meeste beken een afvoer tussen de 1,5 en 2x Maatgeven-de Afvoer (MA, komt ca. 1 à 2 keer per jaar voor), hetgeen in het algemeen communiceert met een herhalingstijd van eens in de 10-100 jaar. De kans dat dit in de zomer plaats vindt is echter veel kleiner. Geschat wordt dat de MA

in de zomer niet vaker dan eens de 10 jaar voorkomt, 1,5-2x MA komt dus nog veel minder vaak voor.

Behalve dat de genoemde afvoeren in de zomer zeer uitzonderlijk waren, was het effect van deze afvoeren op de peilen ook veel groter dan normaal in de winter vanwege de aanwezige begroeiing in de watergangen. Begin juni stegen de oppervlaktewaterpeilen dan ook 0,50 m tot maximaal 1,20 m in één dag. Veelal zakten de peilen daarna alweer na één of twee dagen, maar in de grotere systemen (Tungelroysebeek, Niers, Uffelsebeek) hielden de hoge peilen vaak meer dan 5 dagen stand.

Eind juni

Eind juni viel vooral in het noordelijke deel van het beheergebied in relatief korte tijd veel regen. Deze regen zou in een normale zomersituatie slechts incidenteel overlast bezorgen, maar zorgde in het noordelijk deel van het beheergebied (Oostrumschebeek, Loobeek, Groote Molenbeek) voor nog hogere afvoeren dan begin juni en plotselinge peilstijgingen van meer dan een meter.

c. Grondwaterstanden

Door de hevige regenval is ook het grondwater dat eind mei op normale diepte voor de tijd van het jaar stond, zeer snel gestegen op de meeste plaatsen. Binnen een week was het grondwater op de meeste plekken al enkele decimeters tot meer dan een meter gestegen. Vrijwel overal heeft de grondwaterstand in juni een niveau bereikt van enkele decimeters tot een halve meter hoger dan de hoogste winterstand in 2015. De enige uitzondering vormen de gebieden direct langs de Maas waar het grondwater snel door het daar aanwezige grind afgevoerd wordt.

In samenwerking met de provincie Limburg heeft een analyse plaatsgevonden van modelberekeningen over de maand juni. Daarbij is ervan uitgegaan dat als een (akker- of tuinbouw-) gewas meer dan 7 dagen een grondwaterstand heeft van minder dan 25

cm-mv, er schade optreedt. Uit deze berekeningen blijkt dat ca. 8.000 ha akker- en tuinbouwgrond binnen het beheergebied te maken moet hebben gehad met grondwateroverlast. In werkelijkheid zal dit areaal wellicht nog groter zijn geweest omdat bij dit soort berekeningen zgn. 'schijngrondwaterspiegels' (water dat 'blijft hangen' boven het grondwaterniveau a.g.v. een minder doorlatende bodemlaag) niet meegenomen zijn.

d. Schadeclaims

In totaal zijn er bijna 200 schadeclaims m.b.t. de situatie in juni bij WPM ingediend. Deze schadeclaims zijn voorzien van een feitenbeschrijving doorgestuurd naar de verzekeraar.

In werkelijkheid zijn er waarschijnlijk meer schadegevallen: veel schade is op voorhand niet aan het waterschap toe te schrijven (langdurige plasvorming, minder functionerende detailontwatering etc.) en zal ook niet als zodanig gemeld zijn.

Het is verder lastig vast te stellen hoeveel percelen exact met inundatie te maken gehad hebben, ondanks de 6 inventarisatievluchten die in juni hebben plaatsgevonden: het betreft 6 momentopnames. Bovendien is niet steeds het hele gebied gefotografeerd. Ook het gebruik van satellietbeelden is onderzocht, met name radar. Echter, ook dit kan geen gebiedsdekkend beeld over heel juni genereren.

B. EXTREME WEERSITUATIE MOET ALS “RAMP” WORDEN AANGEMERKT

Gelet op de definitie van het begrip “ramp” en de uitwerking die daar door de minister van Binnenlandse Zaken naar aanleiding van de hevige regenval in 1998 aan werd gegeven¹, dient de extreme weersituatie van mei en juni jl. eveneens als “ramp” te worden aangemerkt.

Het uitzonderlijke karakter van het natuurverschijnsel

Het uitzonderlijke karakter van het natuurverschijnsel volgt reeds uit de in bijlage I van dit zwartboek opgenomen uiteenzetting van de extreme weersituatie in mei en juni van dit jaar.

Samengevat volgt het uitzonderlijke karakter van de extreme weersituatie met name daaruit dat:

- De neerslag 300 tot 400 % boven de gemiddelde neerslag in de maand juni bedroeg, waardoor de maand juni de natste maand ooit is geweest;
- De neerslag in het getroffen gebied 230-270 mm betrof. Zowel in De Bilt als in het Belgische Ukkel is de laatste 100-200 jaar nooit meer dan 180 mm neerslag per maand geregistreerd;
- De grondwaterstand op vele plekken hoger was dan de hoogst gemeten winterstand in dit jaar, en;
- Zuidoost-Brabant en Noord- en

Midden-Limburg op 23 juni jl. naast de vele neerslag werden getroffen door een supercel. Een supercel wordt door het KNMI omschreven als een diep onstabiel buiencomplex met extreme valwinden, extreem grote hagelstenen, zware regenval en buitengewoon veel bliksemontladingen.

De noodzakelijke gecoördineerde inzet van hulpverleningsdiensten, die de schaal van de gebruikelijke samenwerking van deze diensten te boven ging

Met betrekking tot de wateroverlast in de maanden mei en juni jl. is op het niveau van de Veiligheidsregio een voorbereidend regionaal operationeel team samengesteld van waaruit de lokale acties zijn gemonitord.

In het verband van het regionaal operationeel team is intensief overlegd om een eenduidig beeld van de wateroverlast te krijgen en om de uitvoering van hulpacties in goed samenspel te laten verlopen. Op lokaal niveau is de brandweer in Noord- en Midden-Limburg vele malen uitgerukt in verband met wateroverlastsituaties. Daartoe zijn door de Veiligheidsregio lokale regelingen ingesteld die de coördinatie tussen de brandweer en de gemeenten hebben bevorderd.

¹ Kamerstukken II 1998/99, 24 071, nr. 36 en Kamerstukken II 1998/99, 24 071, nr. 39.

De mate van maatschappelijke ontwrichting in de getroffen gebieden

- Vele huishoudens en land- en tuinbouwbedrijven zijn getroffen door de extreme weersituatie;
- Vele tienduizenden hectaren landbouwgrond zijn in meer of mindere mate ondergelopen;
- De totale schade wordt geschat op meer dan een half miljard euro;
- Als gevolg van de extreme weersituatie is de verwachting dat er duizenden arbeidsplaatsen per direct en op termijn verloren zullen gaan.

Schademeldingen binnen gekomen bij LLTB en Waterschap Peel en Maasvallei

Op de volgende pagina een overzicht van het aantal schademeldingen. Totalen schademeldingen in Brabant is nog niet compleet. [under construction]
Na dit overzicht factsheets per sector in Limburg [wordt later aangevuld met data Brabant]

- Glastuinbouw
- Akkerbouw
- Boom-Sierteelt
- Fruitteelt
- Veehouderij (Melkvee en Varkenshouderij)
- Tuinbouw

Het feit dat er sprake was van dreigende aantasting van grote materiële belangen

Uit de hierna uit dit zwartboek volgende beschrijving van hetgeen de aanbieders van een Brede Weersverzekering al dan niet dekken, volgt dat een groot deel van de door de tuinders en agrariërs geleden schade als gevolg van de extreme weersituatie geen redelijkerwijs verzekeraar risico was.

Het gevolg hiervan is, dat vele agrariërs nu zelf de kosten van de oogstschade en -herstel moeten dragen.

B.1. SCHADE INDICATIE ZUID-OOST BRABANT / NOORD LIMBURG

B.1.A. Benadering schade aan gebouwen

Als gevolg van ijsstorm dd 23 juni jl

De benadering behelst alle panden (uitgesloten panden in dorpskernen en glastuinbouw) gelegen binnen contour ijsstorm zoals deze is bepaald met lokale bestuurders, medewerkers ZLTO en LLTB aan de hand de overzichtskaart schademeldingen. De contour ijsstorm wordt blauw gearceerd weergegeven in bijlage 2. Tevens is hierbij enkel gekeken naar panden welke daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Alle panden met eigenschap; 'status = Pand gesloopt', 'status = Niet gerealiseerd', 'status = Bouwvergunning verleend', 'status = Bouw gestart', 'status = sloopvergunning verleend' & 'status = Pand in gebruik (niet ingemeten) zijn uitgesloten.

Dit geeft de volgende gegevens:

Totaal fysiek aanwezige panden:

Brabant: 38.022 panden ; 11.765.391,30 m²

Limburg: 14.055 panden ; 6.388.856,19 m²

Waarvan 85% bedrijfsgebouw (min woonhuis + garage) > 15.431.110,37 m² (Op basis van de GIS gegevens is een inschatting gemaakt van het percentage bedrijfsgebouw)

Waarvan 30% beschadigd > 4.629.332,70 m² (op basis van de gegevens welke uit het veld terugkomen)

Totaal beschadigde bedrijfsgebouwen, daken per type

Type	Percentage	Oppervlakte (m ²)	Kosten per m ²	Schade
Asbestverdacht	68 %	3.147.946,24	€ 30,- *	€ 94.438.387,20
Niet asbest zonder isolatie	9,6 %	444.415,94	€ 13,-	€ 5.777.407,22
Niet asbest met isolatie	22,4 %	1.036.970,53	€ 30,-	€ 31.109.115,90
	100 %	4.629.332,70		€ 131.324.910,32

* Incl. inventarisatie en vrijgave asbestdaken à €700,- per bedrijf

Onvoorziene en niet verzekerbare kosten m.b.t. panden:

- Herinvestering in Isolatie, vervanging hiervan (€ 10,- m²) zijn extra kosten (1.036.970,53 m² x € 10,-) = **€ 10,37 miljoen**
- Directe milieu schade als gevolg van het saneren van asbestresten in gronden rondom stal, kosten € 4,- m². Bron: De Kempen asbest sanering (3.147.946,24 m² x € 4,-) = **€ 12,59 miljoen**

Ondernemers wisten niet dat milieuschade uitgesloten is van hun dekking.

- Glastuinbouw 160 ha beschadigd: glasopstanden, dek en gewasteelten. Schade totaal: ca. 300 miljoen. Waarvan een geschatte niet verzekerbare kostenpost van **€ 30 miljoen** (uit: factsheet Glastuinbouw 16 sept. 2016) ; zie bijlage 3

Resumerend

- **Totale schade aan agrarische gebouwen = 431 miljoen euro opgebouwd uit;**
 - Agrarische bedrijfsgebouwen; 131 miljoen
 - Glastuinbouw; 300 miljoen
- **Waarvan niet verzekeraar/ onvoorziene extra kosten; zijnde herinvesteringen en milieukosten ca. 53 miljoen**

B.1.B. Benadering schade aan land- en tuinbouwgewassen (niet zijnde glastuinbouw)

De benadering behelst alle gewaspercelen binnen de contour waterschade welke is opgesteld aan de hand van meteorologische gegevens, inschatting van de waterschappen en inschatting van bestuurders en medewerkers van ZLTO en LLTB, en vastgehouden aan de gemeentegrenzen. In bijlage 3 is een kaart van het waterschade gebied toegevoegd.

Oppervlaktes per gewascategorie zijn geladen vanuit de basisregistratie percelen (BRP) van Dienst Regelingen en financieel onderbouwd vanuit de KWIN opgesteld door WUR Wageningen. Dit geeft het onderstaande overzicht:

Potentiele opbrengst (incl. schade indicatie) Gewaspercelen – naar gewascategorie

Sector	Reguliere opbrengst	Schadeperscentage	Schade indicatie
Akkerbouw	€ 229.268.774,13	40%	€ 91.707.509,65
Boom- en Sierteelt	€ 136.234.726,67	40%	€ 54.493.890,67
Fruitteelt	€ 103.614.723,85	40%	€ 41.445.889,54
Grasland	€ 77.306.565,13	20%	€ 15.461.313,03
Vollegronds Tuinbouw	€ 205.208.345,09	40%	€ 82.083.338,04
Totaal	€ 751.693.468,52		€ 285.191.940,92

Schade percentages zijn gebaseerd op onderzoek door Agridirect in opdracht van provincie Noord-Brabant en provincie Limburg (augustus 2016), vanuit input van gewastaxateurs, afzetverenigingen en uit eigen data omtrent schademeldingen bij zowel ZLTO als LLTB. De twee rapporten van Agridirect zijn toegevoegd als bijlage 4, respectievelijk 5.

Bronvermelding

Databronnen Gebouwen:

- BAG: Basisadministratie Adressen en Gebouwen – 13 september 2016 (ESRI Nederland, Kadaster, Rotterdam 2016)
- Kernen: Bevolkingskernen Nederland 2008, aanpassing 2012 (Centraal Bureau voor de Statistiek / Kadaster, Zwolle, 2012)
- Glastuinbouw – Provincie Brabant en Provincie Limburg (2013-2014), controle ZLTO a.d.h.v. Luchtfoto 2015 (Cyclomedia, 2016)
- De Kempen asbestsanering

Databronnen Waterschade:

- Gewaspercelen: informatie uit de Basisregistratie Percelen (BRP) van Dienst Regelingen (12-08-2016 pdok.nl)
- Gemeentegrenzen (Esri Nederland, CBS, Imergis, Kadaster 2015)
- Kwantitatieve Informatie (KWIN) , Praktijkonderzoek WUR Wageningen
 - Akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt 2009 & 2000
 - Veehouderij 2015
 - Boomteelt 2006
 - Fruitteelt en vruchtbomen 2006

Bijlagen (in het bijlagen dossier)

- Contour IJsstorm 23 juni 2016 = Bijlage 2
- Factsheet glastuinbouw 16 september 2016 = Bijlage 3
- Contour waterschade = Bijlage 4

B.2. VISUEEL OVERZICHT SCHADECLAIMS IN BRABANT EN LIMBURG

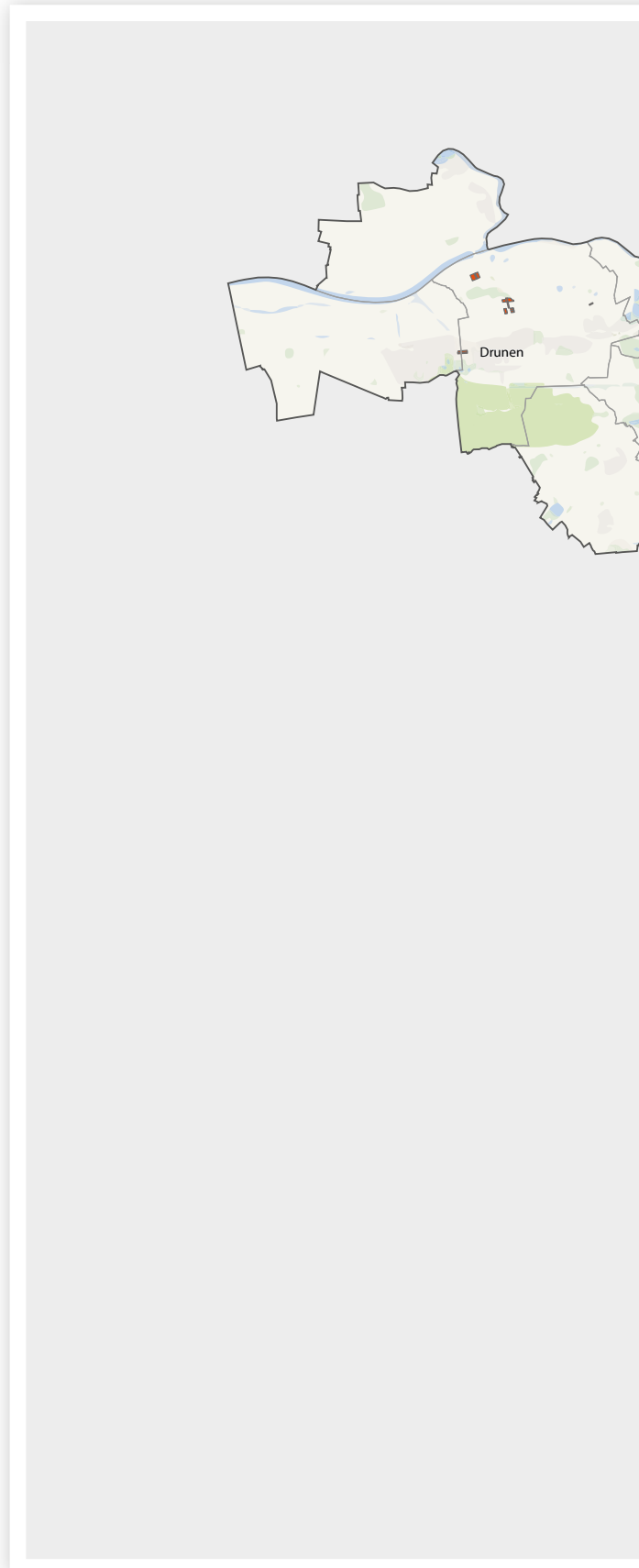
Schaal

1:350000

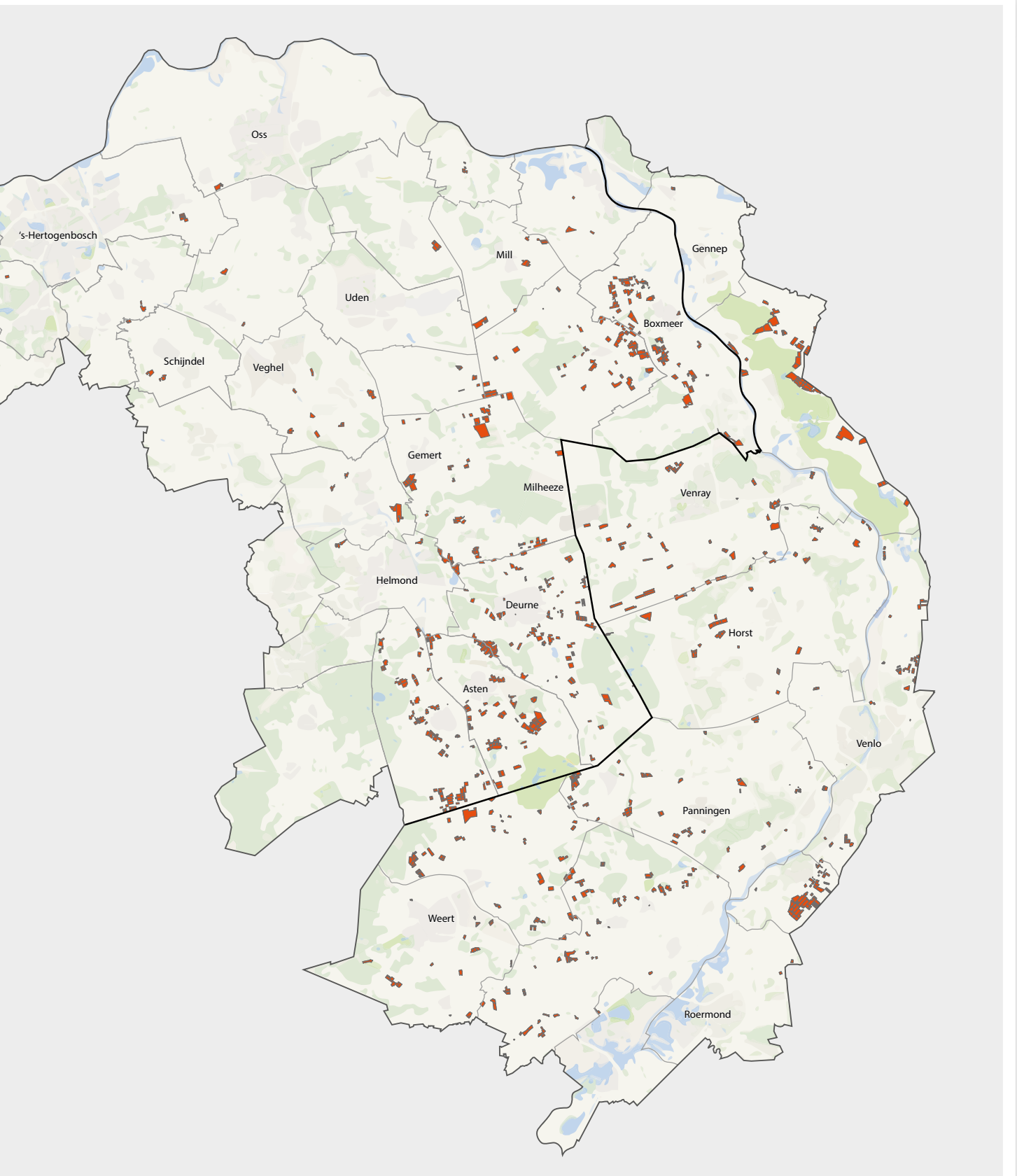
0 km 21 km

Legenda

- Schadeclaims
- Bebouwing
- Bos
- Water
- Gemeentegrens
- Provinciegrens

JUNI 2016

B.3. FACTSHEETS PER SECTOR

B.3.A. FACTSHEET GLASTUINBOUW

De supercel van 23 juni jl veroorzaakte enorme schade aan glastuinbouwbedrijven in een strook van Bergeijk tot Bergen. Met name de schade aan de glastuinbouwconcentratie rond Someren is groot. De combinatie van de schaal én de ernst van de schade is ongeëvenaard; circa 250 ha glastuinbouw is getroffen, waarvan op circa 160 ha het kasdek is vernield en de teelt verloren is gegaan. Getroffen zijn ondernemingen in de voedingstuinbouw (paprika, tomaat, aardbei komkommer) en sierteelt. Glastuinbouwbedrijven hebben over het algemeen een opstal- en gewasverzekering, echter niet alle schade is verzekerd of wordt gecompenseerd en niet alle herstelkosten worden vergoed. Naast technische schade aan kassen en inrichting, verlies aan gewasproductie en omzetsderving, is er minder werk voor personeel en kunnen afname- en leveringscontracten niet nagekomen worden. Bovendien zijn gevolgen in de vorm van lagere omzet, minder werk en verlies van marktaandeel in de hele tuinbouwketen voelbaar; van toeleveranciers, dienstverleners, logistiek tot afzetorganisaties, handelsbedrijven en exporteurs.

1. Directe en indirecte technische schade: kasdek, -opstanden en kasinrichting

- Glasschade: glasbreuk en glasscherven
- Schade aan kasdek: roedes, ramen, goten, aluminium etcetera
- Schade aan kasinrichting door vallend glas en/of vervolgschade; denk aan o.a. assimilatielampen, schermen, teeltgoten, substraatmatten, draden, druppelsystemen, elektrische installatie en bekabeling, buizen, CO2 darmen,
- Schade aan apparatuur en technische ruimte

De ijsstorm en hagelstenen veroorzaakten door de impact schade aan ruiten en kasdek, vallend glas veroorzaakte aanvullende schades aan technische inrichting en vervolgens kreeg weer en wind vrij spel, hetgeen aanvullende problemen veroorzaakte. De werkelijke totale technische schade

is tot op heden niet volledig in beeld en sommige vervolgschades zullen pas later (elektrische installaties) of op lange termijn (o.a. versnelde corrosie van materialen) blijken.

Technische schades zijn verzekeraar. Uitvoering is polisafhankelijk; glas en dek is over het algemeen verzekerd op herbouwwaarde met opruimkosten tot max 10% van herstelkosten. Techniek, inrichting en installaties zijn over het algemeen verzekerd op dagwaarde. Verzekering dekt kosten voor herstel kasdek incl 10% opruimkosten en vergoed inrichting en productiemiddelen op dagwaarde. Ondernemer draagt opruimkosten >10% en alle kosten voor herstel/vervanging inrichting boven dagwaarde en afgeschreven productiemiddelen. In de praktijk levert dit bij herstel forse aanvullende kosten cq investeringen op en vergt vaak herfinanciering.

2. Indirecte schade: omzetverlies gewas

- Volledig verlies van het gewas en totaal verlies van productie en omzet
- Vervolgschade / omzetverlies door lagere productie en/of mindere kwaliteit
- Extra kosten voor extra maatregelen (gewasbescherming, teeltmaatregelen, etc)

Op een fors areaal is het gewas en de teelt volledig verloren gegaan. Voor een beperkt deel van het getroffen glastuinbouwareaal is het dek gerepareerd en de teelt behouden. Niettemin leiden in die gevallen glasschade, weersinvloeden en herstelwerkzaamheden tot productie-, kwaliteit- en omzetsderving.

Omzetverlies gewas is verzekeraar. Het niveau en de uitvoering is polisafhankelijk; meestal worden gewasverzekeringen afgesloten op basis van gemiddeld omzet recente jaren over een maximale termijn van 52 weken (incidenteel 26 of 104). Verzekering keert periodieke voorschotten uit tot maximum van 52 weken en ondernemer moet dan op normale omzetsniveau zitten of draagt gevolgen dan zelf. Vermeden kosten worden op de vergoeding in mindering gebracht.

3. Indirecte schade; schade door contracten en verplichtingen

- Kosten voor onderbrengen personeel in WW en/of WTV, nakomen verplichtingen payroll

- Onderhoudscontracten (WKK)
- Energiecontracten: gasafname (commodity en capaciteit), afname of levering van elektriciteit
- Leveringscontracten afnemers en verlies markt- en concurrentiepositie

Bedrijven hebben eigen personeel en/of verplichtingen voor medewerkers via payroll, uitzend- cq inleen contracten. Tijdelijke WW en WTV eigen personeel is mogelijk gedurende 24 (+6) weken tegen 30% van de loonkosten. Contractuele afspraken kunnen soms afgekocht of verhandeld worden, over het algemeen met een restschade (personeel, gas en elektriciteit, onderhoud, etc). Onbekend is hoe omgegaan wordt met verplichtingen in het kader van subsidieregelingen, die bedrijven door tijdelijke productiestop, niet kunnen nakomen. Bedrijven met leveringsverplichting aan afnemers maken extra kosten door elders product te produceren of in te kopen of verliezen hun klant. Daarnaast is er indirecte schade voor ondernemers en/of hun afzetorganisaties en de keten als geheel door het verlies van marktaandeel en -positie. Verzekeringsmogelijkheden voor dergelijke verplichtingen zijn niet bekend.

Herstel

De hersteloperatie is in volle gang. Het areaal met schade is groot, de schades op zich omvangrijk en het herstelproces complex en tijdrovend. De behoefte aan herstelcapaciteit is groot echter beschikbaarheid is beperkt; zowel personeel, materieel als materialen. De tijdsdruk op ondernemers en reparatieploegen is enorm, het is zaak kassen zo snel mogelijk te beglazen met het oog op voorkomen van vervolgschades in de aanstaande winter-

periode en het binnen 52 weken weer op het oude productie en omzetsniveau te komen. De werkelijke som aan schade- en herstelkosten is niet bekend en in deze fase nog niet definitief vast te stellen. Gegevens over de omvang van technische schade zijn zeer waarschijnlijk in beeld bij verzekeraars. Herstel is echter nog in gang en moet op een aanzienlijk deel van het areaal nog opgestart worden, waardoor totale herstelkosten niet bekend zijn. De schade door teeltverlies cq omzetsderving is afhankelijk van de snelheid van herstel en daarom evenmin in deze fase vast te stellen. De overige schades en kosten voor glastuinbouwbedrijven én gevolgen voor de hele tuinbouwketen zijn lastig te becijferen en eveneens afhankelijk van de snelheid waarmee productie weer op het oude niveau komt.

Zoals boven omschreven worden niet alle schade en herstelkosten gedekt door verzekeringen en komt een substantieel deel voor eigen rekening van ondernemers. Een zeer globale schatting van technische en omzetschade op getroffen glastuinbouwbedrijven komt uit in de orde van 200 a 300 miljoen euro. Naar schatting zal een bedrag van 20 a 30 miljoen aan kosten niet gedekt zijn en voor eigen rekening van ondernemers komen.

Behoeftte aan facilitering/ondersteuning vanuit Rijk

- Erkennen van uitzonderlijke weersomstandigheden en gevolgen formeel bestempelen als calamiteit/ramp. Daarmee heeft het Rijk en hebben lagere (semi) overheden en een titel voor passende maatregelen en acties. Dit biedt ook ondernemers een basis om te beroepen op overmacht bij diverse instanties, organisaties

en in het private domein.

- Nemen van "nood breekt wet" calamiteiten maatregelen op maat (gebiedsafsluiting, inzet van leger, etc).
- Open stellen van WW cq WTV gedurende de gehele periode van herstel.
- Uitstel van /coulance bij fiscale verplichtingen.
- Idem voor verplichtingen in kader van diverse subsidieregelingen.
- Verruimen van fiscale mogelijkheden kosten en investeringen die verband hebben met extreem weer (aftrekbaarheid, verevening, fiscale reserveringen, etc) voor ondernemingen.
- Instellen van calamiteitenlening, verlenen van financiële tegemoetkoming en/of borgstellingen.

B.3.B. FACTSHEET AKKERBOUW

Er is veel schade aan akkerbouwgewassen. Met name aardappelen hebben het zwaar te verduren gehad.

Er zijn twee soorten schade te benoemen:

1. Directe schade door zuurstofgebrek in drie categorieën:

- Bij hele percelen is direct door de enorme hoeveelheden neerslag het wortelgestel van het te velde staande gewas door zuurstofgebrek geheel afgestorven. Die percelen zijn ondergeploegd zodra ze toegankelijk waren.
- Zuurstofgebrek op delen van het perceel waardoor de opbrengst van het te velde staande gewas aanmerkelijk lager zal uitvallen: hoeveel lager is pas te zeggen na de oogst.
- Zuurstofgebrek op het hele perceel maar niet zo erg dat het te velde staande gewas geheel afsterft. De productie van het gewas loopt drastisch terug. Zeker is dat de opbrengst dramatisch minder zal zijn maar hoeveel minder is pas na de oogst goed in beeld te brengen.

2. Indirecte schade:

- Doordat percelen tijdelijk of langere tijd ontoegankelijk en / of onbegaanbaar waren, zijn noodzakelijke bespuitingen tegen aantastingen door ziekten en plagen niet tijdig uitgevoerd. Daardoor zijn bijvoorbeeld aardappelteelten veel zwaarder geïnfecteerd door schimmelziekten als phytophthora waardoor de opbrengstderving nog groter uitvalt.
- Met name in knol- en wortelgewassen is de kwaliteitsderving pas

te zien na de oogst: in aardappelen zullen veel groeischeuren en groene plekken voor lagere kwaliteit en / of afkeur leiden. In wortelgewassen zullen schimmelziekten tot lagere kwaliteit en / of afkeur leiden.

- Door de grote hoeveelheden neerslag zijn de noodzakelijke voedingsstoffen, met name stikstof, uitgespoeld. Ook dit zorgt voor extra opbrengstderving.
- Herstelbemesting tot maximaal 25% van de totale toegelaten stikstofnorm voor een gewas is binnen de huidige mestwetgeving mogelijk, maar alleen als strikt aan de voorschriften voor een aanvraag van herstelbemesting via RVO voldaan wordt. Met deze tijdrovende procedure kunnen veel ondernemers niet uit de voeten. Daarnaast is er in de praktijk vaak meer dan 25% herstelbemesting nodig voor het betreffende gewas. Voor percelen die gehuurd of gepacht zijn van derden is het aanvragen van herstelbemesting helemaal een complexe zaak.

Het is opvallend dat veel ondernemers hun schade niet melden. De reden daarvoor is dat zij niet verwachten dat er op enigerlei wijze compensatie zal zijn. Er is geen verzekering afgesloten voor regenschade en zij hebben geen reden om een claim bij het waterschap in te dienen.

B.3.C. FACTSHEET BOOM- EN SIERTEELT

In de boom- en sierteeltsector vindt de teelt plaats van een groot assortiment aan boom- en siergewassen, zowel in de vollegrond als op containervelden, soms ook in overkappingen met tunnels en onder ondersteunend glas. De waterschade heeft met name plaatsgevonden in percelen met meerjarige teelten als laan- en fruitbomen die te lang onder water hebben gestaan omdat het overvloedige regenwater niet snel genoeg afgevoerd kon worden door de belendende sloten, watergangen en beken.

Het is opvallend dat getroffen ondernemers hun schade dikwijls toch niet melden. De reden daarvoor is dat zij niet verwachten dat er op enigerlei wijze compensatie zal zijn. Er is geen verzekering afgesloten voor regen-schade en zij hebben geen reden om een claim bij het waterschap in te dienen.

Er is schade door zuurstofgebrek in drie categorieën:

- A. Bij hele percelen is direct door de enorme hoeveelheden neerslag het wortelgestel van het te velde staande gewas door zuurstofgebrek geheel afgestorven. Die percelen zullen moeten worden geroid. Het boomkwekerijproduct dat bestemd was voor verkoop, voor aanplant bij particulieren of andere afnemers, is verloren gegaan.
- B. Zuurstofgebrek op delen van het perceel waardoor de opbrengst van het te velde staande gewas aanmerkelijk lager zal uitvallen: hoeveel lager is pas te zeggen na de oogst.
- C. Zuurstofgebrek op het hele perceel maar niet zo erg dat het te velde staande gewas geheel afsterft. De productie van het gewas loopt drastisch terug. Zeker is dat de opbrengst dramatisch minder zal zijn maar hoeveel minder is pas na de oogst goed in beeld te brengen.

B.3.D. FACTSHEET FRUITTEELT

Op dit moment is met name duidelijk dat er schade door wateroverlast is ontstaan in percelen zachtfruit zoals rode bessen en blauwe bessen en pit- en steenfruit zoals zure kersen.

Er is schade door zuurstofgebrek in drie categorieën:

- A. Bij hele percelen is door de enorme hoeveelheden neerslag het wortelgestel van het te velde staande gewas door zuurstofgebrek geheel afgestorven. De bessenstruiken of kersenbomen op die percelen zullen moeten worden geroid.
- B. Zuurstofgebrek op delen van het perceel waardoor de opbrengst van het te velde staande gewas aanmerkelijk lager zal uitvallen: hoeveel lager is pas te zeggen na de oogst.
- C. Zuurstofgebrek op het hele perceel maar niet zo erg dat het te velde staande gewas geheel afsterft. De productie van het gewas loopt drastisch terug. Zeker is dat de opbrengst dramatisch minder zal zijn maar hoeveel minder is pas na de oogst goed in beeld te brengen.

Verder is opvallend dat ook in deze sector de meeste getroffen ondernemers hun schade niet melden. De reden daarvoor is dat zij niet verwachten dat er op enigerlei wijze compensatie zal zijn. Er is geen verzekering afgesloten voor regenschade en zij zien geen reden om een claim bij het waterschap in te dienen.

B.3.E. FACTSHEET VEEHOUDERIJ (MELKVEE EN VARKENSHOUDERIJ)

Er is veel schade aan voedergewassen, zowel in grasteelt als in de maisteelt daarnaast zijn daken beschadigd door de hagelbuien.

Er zijn drie soorten schade te benoemen:

1. Directe schade door zuurstofgebrek in drie categorieën:

- A. Bij hele percelen is direct door de enorme hoeveelheden neerslag het wortelgestel van het te velde staande gewas door zuurstofgebrek geheel afgestorven. Die percelen zijn ondergeploegd zodra ze toegankelijk waren.
- B. Zuurstofgebrek op delen van het perceel waardoor de opbrengst van het te velde staande gewas aanmerkelijk lager zal uitvallen: hoeveel lager is pas te zeggen na de oogst.
- C. Zuurstofgebrek op het hele perceel maar niet zo erg dat het te velde staande gewas geheel afsterft. De productie van het gewas loopt drastisch terug. Zeker is dat de opbrengst dramatisch minder zal zijn maar hoeveel minder is pas na de oogst goed in beeld te brengen.

2. Indirecte schade:

- Doordat percelen tijdelijk of lange tijd ontoegankelijk en / of onbegaanbaar waren, zijn noodzakelijke bespuitingen tegen aantastingen door ziekten en plagen niet tijdig uitgevoerd. Daardoor zijn te velde staande groentegewassen soms geheel door schimmelziekten verloren gegaan.
- Door de grote hoeveelheden neerslag zijn de noodzakelijke voedingsstoffen, met name stikstof, uitgespoeld. Ook dit zorgt voor extra opbrengstderving.
- Herstelbemesting tot maximaal

25% van de totale toegelaten stikstofnorm voor een gewas is binnen de huidige mestwetgeving mogelijk, maar alleen als strikt aan de voorschriften voor een aanvraag van herstelbemesting via RVO voldaan wordt. Met deze tijdrovende procedure kunnen veel ondernemers niet uit de voeten. Daarnaast is er in de praktijk vaak meer dan 25% herstelbemesting nodig voor het betreffende gewas. Voor percelen die gehuurd of gepacht zijn van derden is het aanvragen van herstelbemesting helemaal een complexe zaak.

3. Dakschade met asbest

Door de extreme hagelbuien zijn diverse daken van rundvee, varkens en pluimveestallen beschadigd geraakt. Het betreft hier zowel asbesthoudende als niet asbesthoudende daken waarbij problemen rondom de verzekering ontstaan over het ontstaan van de schade.

Het is opvallend dat veel ondernemers hun schade niet melden. De reden daarvoor is dat zij niet verwachten dat er op enigerlei wijze compensatie zal zijn.

B.3.F. FACTSHEET TUINBOUW

Er is veel schade aan groentegewassen, zowel in groenteteelten voor de verse consumptie als bij bedrijven die plantmateriaal vermeerderen voor bijvoorbeeld de prei-, asperge- en aardbeienteelt. De grootste arealen groentegewassen met directe schade zijn onder meer diverse slasoorten, maar ook de kleinere teelten als venkel, Chinese kool, radicchio rosso en rabarber.

Er zijn twee soorten schade te benoemen:

1. Directe schade door zuurstofgebrek in drie categorieën:

- A. Bij hele percelen is direct door de enorme hoeveelheden neerslag het wortelgestel van het te velde staande gewas door zuurstofgebrek geheel afgestorven. Die percelen zijn ondergeploegd zodra ze toegankelijk waren.
- B. Zuurstofgebrek op delen van het perceel waardoor de opbrengst van het te velde staande gewas aanmerkelijk lager zal uitvallen: hoeveel lager is pas te zeggen na de oogst.
- C. Zuurstofgebrek op het hele perceel maar niet zo erg dat het te velde staande gewas geheel afsterft. De productie van het gewas loopt drastisch terug. Zeker is dat de opbrengst dramatisch minder zal zijn maar hoeveel minder is pas na de oogst goed in beeld te brengen.

2. Indirecte schade:

- Doordat percelen tijdelijk of langere tijd ontoegankelijk en / of onbegaanbaar waren, zijn noodzakelijke bespuitingen tegen aantastingen door ziekten en plagen niet tijdig uitgevoerd. Daardoor zijn te velde staande groentegewassen soms geheel door schimmelziekten verloren gegaan.
- Vermeerderaars van plantmateri-

aal zijn of kunnen met claims van afnemers geconfronteerd (worden) omdat door zuurstofgebrek (zie bij 1) het plantmateriaal na uitplant bij de afnemer bleek weg te vallen of alsnog zal kunnen wegvallen.

- Door de grote hoeveelheden neerslag zijn de noodzakelijke voedingsstoffen, met name stikstof, uitgespoeld. Ook dit zorgt voor extra opbrengstderving.
- Herstelbemesting tot maximaal 25% van de totale toegelaten stikstofnorm voor een gewas is binnen de huidige mestwetgeving mogelijk, maar alleen als strikt aan de voorschriften voor een aanvraag van herstelbemesting via RVO voldaan wordt. Met deze tijdrovende procedure kunnen veel ondernemers niet uit de voeten. Daarnaast is er in de praktijk vaak meer dan 25% herstelbemesting nodig voor het betreffende gewas. Voor percelen die gehuurd of gepacht zijn van derden is het aanvragen van herstelbemesting helemaal een complexe zaak.

Het is opvallend dat veel ondernemers hun schade niet melden. De reden daarvoor is dat zij niet verwachten dat er op enigerlei wijze compensatie zal zijn. Er is geen verzekering afgesloten voor regenschade en zij hebben geen reden om een claim bij het waterschap in te dienen.

C. OBJECTIEVE VERGELIJKING VEZEKERINGSPOLISSEN

C.1 CONCLUSIE

Gelet op onderstaande objectieve vergelijking blijkt het door het Rijk gehanteerde uitgangspunt, dat alle gewassen verzekeraar zijn voor alle ongunstige weersomstandigheden, in de praktijk aan vele uitzonderingen onderhevig:

- De polisvoorwaarden leiden ertoe dat veel schade, ook na aftrek van een drempelwaarde of het eigen risico, niet vergoed wordt. Wij wijzen daartoe onder meer naar de polisvoorwaarden van Verenigde Hagel waar in paragraaf 6 vele uitsluitingen zijn geformuleerd;
- Er worden heel strenge eisen gesteld aan de oorzaak van de schade. Zo komt bij AgriVer schade als gevolg van ziekte niet voor vergoeding in aanmerking, ook niet als die ziekte is veroorzaakt door een wel verzekerde ongunstige weersomstandigheid;
- Vergoeding van de schade is veelal beperkt tot de geleden schade op het verzekerde perceel. Daarbij stelt AgriVer bij regenschade nog de aanvullende eis dat een oppervlak van minimaal 150 ha getroffen moet zijn;
- Gevolgschade of de kosten voor het herstellen van schade komt – voor zover wij hebben kunnen overzien – niet voor vergoeding in aanmerking;
- OFH en AgriVer hebben expliciet de bevoegdheid voorbehouden om de uitke-

ringen te verminderen als de premie-inkomsten niet voldoende zijn voor betaling van alle schadevergoedingen en kosten;

- Tot slot heeft AgriVer het recht op uitkering uitgesloten als het Rijk besluit om een financiële tegemoetkoming toe te kennen of zou toekennen als er geen polis bij AgriVer zou zijn afgesloten. Daarmee heeft AgriVer haar verzekering in wezen subsidiair gemaakt aan eventuele Rijksregelingen. Een dergelijke constructie lijkt niet de bedoeling te zijn geweest van het Rijk omdat AgriVer er op deze manier ook belang bij heeft dat er een Rijksregeling komt.

Van een reële dekking is gezien het voorgaande dus geen sprake nu zeer veel risico's van de dekking zijn uitgesloten en er zeer veel (onredelijk) beperkende voorwaarden worden gesteld. Niet kan daarom worden volgehouden dat oogstschade als gevolg van extreme weersituaties een redelijkerwijs verzekeraar risico is.

Het Rijk hanteert het uitgangspunt dat alle gewassen verzekeraar zijn voor alle ongunstige weersomstandigheden. Hierna wordt aan de hand van een objectieve vergelijking van de verzekeringspolissen gezien dat dit door het Rijk gehanteerde uitgangspunt niet overeenkomt met de werkelijkheid.

Voor de objectieve vergelijking hebben wij de verzekeringspolissen vergeleken van:

- Onderlinge Fruittelers Hagelverzekering OFH;
- Verenigde Hagel, en;
- AgriVer

C.2 ONDERLINGE FRUITTELMERS HAGELVERZEKERING OFH

De Onderlinge Fruittelers Hagelverzekering OFH (hierna: “**OFH**”) biedt sinds 2010 een Brede Weerpolis aan. Met een Brede Weerpolis kunnen fruitte- lers zich verzekeren tegen de volgende acht weerrisico’s:

- de neerslagdrempelwaarde (zie de tabel) moet zijn bereikt, en;
- de schade aan de oogst moet groter zijn dan 30% van het verze- kerd bedrag van het beschadigde perceel.

Hagel, vorst, storm, sneeuwdruk, ijzel, brand door blikseminslag, extreme regenval en extreme droogte.

Voor deze Brede Weerpolis geldt, dat de verzekeringnemer (de fruitteler) de keuze heeft tussen een eigen risico van 30 of 50%. Daarnaast geldt dat de hoogte van een eventuele uitkering wordt berekend aan de hand van de schade die per perceel is ontstaan.

Schematisch geldt bij OFH voor hagel- en regenschade de volgende dekking voor fruitgewassen (zie tabel: 1.1) Voor wat betreft de dekking bij extre- me regenval- en droogte geldt overi- gens dat aan twee vereisten moet zijn voldaan:

In dat geval ontvangt de gedupeerde teler een vaste uitkering van 25% van het verzekerd bedrag voor de oogst, ongeacht of de omvang van de schade 32%, 48% of zelfs 85% bedraagt, als de drempelwaarde maar is overschreden.

Tot slot is van belang dat de Brede Weerpolis in artikel 16 nog een uitslui- tingsclausule bevat. Op basis van die clausule is OFH bevoegd om de scha- de-uitkeringen te korten:

*“Artikel 16:
Wanneer in een jaar de premie-in- komsten en de herverzekeringsuit- keringen van de verzekering van de overige weerrisico’s (exclusief hagel) niet toereikend zijn om alle bereken- de schadevergoedingen en kosten met betrekking tot de overige weer- risico’s (exclusief hagel) te voldoen, wordt pondspondsgewijs gekort op de schade-uitkeringen. Er wordt in dat geval geen schade vergoed uit de premie-inkomsten van de hagelver- zekering.”*

Tabel 1.1

Risico	Verzekerd	Dekkingsperiode	Grenswaarde (door KNMI geconstateerd)	Eigen risico (ER) / schade- drempel	Uitkering in % van het verzekerd bedrag
Hagel	Oogst + plantopstand (appels, peren en pruimen)	10 april – 15 nov (oogst) 15 juli – 15 nov (plantopstand)	Geen	ER 30/0% of 50/0% Schadedrempel: 30%	Maximaal 100% Vast 5%
Extreme regenval	Oogst	1 april – 31 oktober	100 mm in 24 uur of 125 mm in 48 uur of 196 mm in 96 uur	Schadedrempel 30% of 50%	Vast 25%

C.3 VEREINIGTE HAGEL

Vereinigste Hagel is een vereniging die tot doel heeft om haar leden te verzekeren tegen materiële schade (oogstuitval) op het gebied van de productie van land- en tuinbouwproducten. Vereinigste Hagel biedt twee typen verzekeringen aan: de algemene hagelschade- en meergevarenverzekering en de bijzondere hagelschade- en meergevarenverzekering.

Algemene hagelschade- en meergevarenverzekering

Deze verzekering kan in principe voor alle soorten gewassen (vruchtsoorten) worden afgesloten. Wel maakt Vereinigste Hagel in paragraaf 1 onder d van de verzekeringsvoorwaarden het voorbehoud dat afzonderlijke gewassen, met name de gewassen die voor de teelt in het Nederlandse klimaat niet geschikt zijn, van de verzekering kunnen worden uitgesloten of dat daarvoor overeenkomsten kunnen worden afgesloten die van deze verzekeringsvoorwaarden afwijken.

De hagelschade- en meergevarenverzekering dekt het opbrengstverlies van de oogst die is ontstaan als gevolg van één van de volgende elementaire weerri-sico's:

Hagel, storm, vorst, zware regen, droogte, brand door blikseminslag, sneeuwdruk, ijzel uitwintering of erosie.

Daarbij geldt dat in principe alle betaalde oppervlaktes gedekt worden door de verzekering (zie paragraaf 3 van de polisvoorwaarden).

Schematisch geldt bij Vereinigste Hagel voor hagel- en regenschade de volgende dekking (zie tabel: 1.2).

Naast een aantal algemene uitsluitingsgronden (zie paragraaf 6), gelden bij Vereinigste Hagel nog de

volgende specifieke uitsluitingen:

- schades die optreden tijdens de periode waarin producten van boomkwekerijen zich in kuilen bevinden;
- schades die bij snijbloemen als schade door zware regen optreden;
- schades die op producten van boomkwekerijen optreden, als die minder dan een verzekeringsjaar in de bodem staan;
- schades die bij gewassen van de vruchtencategorie bloembollen door "zwartrot" of "geelziek" op hyacinten veroorzaakt zijn, zonder rekening te houden met meespelende oorzaken en onafhankelijk van het feit of dit een gevolg is van het optreden van een verzekeringsgeval;
- schades die op aardappels door bruinrot of bacteriële ringrot ontstaan, zonder rekening te houden met meewerkende oorzaken en onafhankelijk van het feit of dit het gevolg is van het optreden van een verzekeringsgeval;
- schades die in verband met neerslag of luchtbeweging in het kader van een verzekerd risico of een verzekerde

gebeurtenis ontstaan doordat lucht-, bodem- of waterverontreinigende stoffen inwerken op het bodemproduct of het gewas en het in de tweede kolom van bovenstaande tabel opgenomen schadebeeld oproepen;

- verder is Vereinigste Hagel niet aansprakelijk voor kosten die ontstaan voor de verzekeringnemer door de leegruiming of de vernietiging van beschadigde of vernielde bodemproducten na een verzekerde gebeurtenis;
- evenmin is de verzekeringnemer verzekerd voor aanvullende kosten die ontstaan door een omploeging, herstellen van de betaalde oppervlakte of gewasoppervlakte na bodemerosie, een nieuwe zaaibedvoorbereiding of een vervangende of nieuwe bewerking van de door het verzekeringsgeval getroffen betaalde oppervlakte met dezelfde of een andere gewassoort.

Bijzondere hagelschade- en meergevarenverzekering

Deze verzekering geldt voor een aantal specifieke objecten (zie paragraaf 1), waaronder in ieder geval:

- de korrels van graan, peulvruchten, veevoeder, koolzaad, korrelmaïs en graszaden;

Tabel 1.2

Risico	Verzekerd	Dekkingsperiode	Grenswaarde (door KNMI geconstateerd)	Eigen risico (ER) / schade-drempel	Uitkering in % van het verzekerd bedrag
hagel	indien flink geraakt of afgeslagen, geknakt, gebroken of stukgeslagen	Onbekend	Diameter van minstens 5 mm	Onbekend	max. 100%
Zware regen	Indien opengebarsten, stukgeslagen, geknakt, gebroken, af- of ingescheurd zijn	Onbekend	50 mm in 24 uur of 85 mm in 48 uur of 110 mm in 96 uur of 240 mm in 28 dagen	Onbekend	max. 100%

- de kolf en het groen van silo- maïs;
- de korrels in de kolf bij CCM;
- de vezels en de zaden bij vezelplanten en olievlas;
- de voor de oogst geschikte bladeren bij tabak;
- de druiven en het hout van de wijnranken bij wijn;
- de vruchten en het vruchthout bij vruchten;
- de eenjarige scheuten bij teen- en amandelwilgen;
- de knollen bij aardappelen;
- de hele plant bij boomkwekerijproducten, potplanten en containerculturen;
- de bollen bij planten voor bloembollenteelt;
- alle economisch te gebruiken plantendelen bij alle andere bodemproducten.

Ook de bijzondere hagelschade- en meergevarenverzekering dekt het kwantitatieve en kwaliteitsverminderende opbrengstverlies van de oogst die is ontstaan als gevolg van één van de volgende elementaire weerrisico's:

Hagel, storm, vorst, zware regen, droogte, brand door blikseminslag, sneeuwdruk, ijzel uitwinterring of erosie.

Schematisch geldt bij Verenigde Hagel voor de bijzondere verzekering bij hagel- en regenschade de volgende dekking (zie tabel: 1.3)

Voor wat betreft de verzekeraarbaarheid is nog van belang dat de verzekeringnemer de schade zelf moet dragen als alleen delen van een perceel zijn getroffen en deze deelopervlakten in totaal kleiner zijn dan 8% van de totale oppervlakte.

Tabel 1.3

Risico	Verzekerd	Dekkingsperiode	Grenswaarde (door KNMI geconstateerd)	Eigen risico (ER) / schade-drempel	Uitkering in % van het verzekerd bedrag
hagel	indien flink geraakt of afgeslagen, geknakt, gebroken of stukgeslagen	Aanvang: uitzaaien zaai-zaad, uitplanten plantgoed of cultuur in het oogstjaar Einde: bij afsluiting van de oogst, maar uiterlijk op 15 november*	Diameter van minstens 5 mm	ER: 10-30%	max. 50-70% (voor pitfruit: 80%)
Zware regen	Indien opengebarsten, stukgeslagen, geknakt, gebroken, af- of ingescheurd zijn	Aanvang: uitzaaien zaai-zaad, uitplanten plantgoed in het oogstjaar Einde: afsluiting van de oogst, maar uiterlijk op 15 november**	50 mm in 24 uur of 85 mm in 48 uur of 110 mm in 96 uur of 240 mm in 28 dagen	ER: 30%	max. 50-70%

* dit is de hoofdregel. Zie voor de uitzonderingen paragraaf 3.1.

** dit is de hoofdregel. Zie voor de uitzonderingen paragraaf 3.5

C.4 AGRIVER

De Onderlinge Hagelverzekering Maatschappij AgriVer B.A. (hierna: “**AgriVer**”) biedt de Brede Weersverzekering aan. Deze verzekering is bedoeld voor open teelten van de sectoren akkerbouw, vollegrondsgroententeelt, bollenteelt, sierteelt, fruitteelt en boomkwekerijen.

De door een agrariër of tuinder geleden schade komt op grond van de Brede Weersverzekering alleen voor vergoeding in aanmerking als die schade wordt gekwalificeerd als het financiële verlies van de landbouwer. Aan die eis is voldaan indien:

- het financiële verlies meer is dan 30% van de gemiddelde jaarproductie van de laatste drie jaar;
- sprake is van een lagere opbrengst in kwantiteit of kwaliteit;
- het financiële verlies optreedt op een aaneengesloten stuk grond waarop één enkel gewas wordt geteeld, en;
- het financiële verlies is toe te rekenen aan één van de door AgriVer gedekte ongunstige weersomstandigheden: natuurrampen, regenval, droogte, nachtvorst, vorst, sneeuw, ijzel, storm, hagel, erosie en brand door blikseminslag

Verder is van belang dat de ongunstige weersomstandigheid zich moet voordoen in de teeltperiode van het gewas en dat schade als gevolg van andere factoren, zoals ziektes, op grond van de Brede Weersverzekering niet vergoed wordt, ook niet als die andere factoren door ongunstige weersomstandigheden zijn veroorzaakt.

Schematisch geldt bij de Brede Weersverzekering de volgende dekking (*zie tabel: 1.4*).

Uitgesloten van de Brede Weersverzekering is de schade die is ontstaan:

- aan gewassen die worden verbouwd of geteeld in de uiterwaarden van rivieren (waterschade);
- aan gewassen die worden geteeld op percelen die daarvoor door grondsoort of ligging niet geschikt zijn;
- aan buiten geteelde gewassen die bestemd zijn voor de snijbloemhandel, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen;
- als gevolg van opzet of grove schuld van de verzekerde;
- wegens het niet of beperkt nemen van maatregelen ter voorkoming of beperking van de schade;

- als gevolg van het onder water lopen van de door de overheid aangewezen noodbergingsgebieden;
- wegens het niet nakomen van contractuele verplichtingen, marktverlies of goodwill, en;
- als gevolg van lucht-, bodem- of waterverontreinigende stoffen.

Van belang is verder dat schadevergoeding ook is uitgesloten voor zover de overheid de schade zou hebben vergoed indien deze verzekering niet van kracht zou zijn geweest (zie artikel 5 onder d). Uitkering vindt evenmin plaats indien de verzekerde van overheidswege een tegemoetkoming in de schade ontvangt die ertoe leidt dat hij meer compensatie ontvangt dan hij schade heeft geleden (artikel 7 lid 4).

Tot slot is van belang dat AgriVer, net als OFH bevoegd is om de schade-uitkeringen te korten indien de premie-inkomsten voor de Brede Weersverzekering niet voldoende zijn voor betaling van alle schadevergoedingen en kosten (zie artikel 7 lid 4).

Tabel 1.4

Risico	Verzekerd	Dekkingsperiode	Grenswaarde (door KNMI geconstateerd)	Eigen risico (ER) / schadedrempel	Uitkering in % van het verzekerd bedrag
Natuurramp	Gewasschade	Gehele jaar	Door KNMI vastgesteld	ER: 30%	max. 25%
Regenval	gewasschade	1 april – 31 okt	100 mm in 24 uur of 125 mm in 48 uur of 150 mm in 96 uur Waarbij een aaneengesloten oppervlakte van minimaal 150 ha getroffen moet zijn.	Schadedrempel: 30%	Indien boven grenswaarde: max. 25%
Hagel	Gewasschade als gevolg van hagel	Gehele jaar		ER: 30%	70%

D. POLISVOORWAARDEN VAN DE AANBIEDERS VAN EEN BREDE WEERSVERZEKERING

Polisvoorwaarden van de verzekeraars zijn als bijlagen toegevoegd aan het bijlagen dossier.

- 1. Onderlinge Hagelverzekering
Maatschappij AgriVer B.A. zie bijlage 5*
- 2. Onderlinge Fruittelers Hagelverzekering
OFH, zie bijlage 6*
- 3. Vereenigte Hagel, zie bijlage 7*

